

» RNDr. JAN KŘIVANEC «

EKOSLUŽBY

Jižní 3 • 360 01 Karlovy Vary • mobil 603 293 697 • e-mail j.krivanec@centrum.cz

Lokality pro zadržování vody v krajině

Černava

Aktualizace

Karlovy Vary

červen 2020

Obec Černava mě pověřila posouzením vybraných lokalit z hlediska vhodnosti jejich využití k zadržování vody v krajině (vodní nádrže, mokřady). Po prostudování podkladů a místním terénním šetření jsem došel k těmto závěrům:

1. obecné zkušenosti

Množství srážek v území můžeme ovlivnit. Pokud bude krajina suchá a přehřátá (neochlazuje ji stromová a keřová vegetace), špatně a méně bude pršet. Rozhodující toky hydrologického procesu se totiž dějí na plochách – povrchu země, povrchu listů. V řekách a potocích teče jen menší část vody. Navíc každá nová stavba znamená určitý příspěvek k vysoušení a ohřívání krajiny

Směřujeme proto opatření na plochy a podporujeme přírodě blízká opatření. Čím více prostoru ponecháme přírodním procesům, tím lepší hydrologické bilance v území dosáhneme. Pokud krajina špatně funguje, nemá valný smysl vytvářet přehrady a velké nádrže. Přírodě blízká opatření pro zpomalení povrchového odtoku by proto měla být pilířem strategií zajišťujících přiměřenou adaptaci na klimatické extrémy.

Pro území obce Černava se jako hlavní doporučovaná opatření jeví výsadba stromové vegetace, zřízení umělých mokřadů, vsakovacích rýh a prohlubní, jako vedlejší opatření se jeví vybudování malých vodních nádrží.

2. návrhy opatření pro jednotlivé lokality v Černavě

- A1 p. p. č. 90/1, 637, 180 – k. ú. Černava
- A3 p. p. č. 204/1, 204/10 – k. ú. Černava
- A5 p. p. č. 81/3 – k. ú. Černava
- A6 p. p. č. 8/1, 534 – k. ú. Černava
- A9 p. p. č. , 493/1, 485/2, 630, 675, 457/3 – k. ú. Černava
- A12 p. p. č. 158/3 – k. ú. Rájec u Černavy

Lokality A6, A9 - území je částečně a nepravidelně zavodňováno povrchovým a podpovrchovým přítokem od západu až severozápadu z výše položených území. Území je vhodné pro zadržování dešťové a povrchové vody zajištěné vybudováním umělých mokřadů a vyhloubením vsakovacích rýh

Lokalita A1, A5, A3 mají již v současnosti nezastupitelný význam pro zadržování a vsakování dy a ochlazování krajiny. Černý potok teče v přírodě blízkém korytě, mělkém a dostatečně meandrujícím. Dalším velmi příznivým faktorem jsou břehové a doprovodné stromové porosty. Případná výstavba větší vodní nádrže by tento více méně rovnovážný stav zbytečně narušila (nehledě na nevratný negativní zásah do biodiverzity). Území je vhodné pro částečné zadržování povrchové vody formou výstavbu dvou malých vodních nádrží a a pro ochlazování území a částečné zadržování dešťové vody zajištěné výsadbou stromů a vyhloubením vsakovacích rýh. Pro hospodaření s vodou je důležité i zachovat přírodě blízký úsek Černého potoka, zejména v lokálním biocentru č. 5.

Lokalita A12 v Rájci se nachází na širokém plochém hřbetu a nemá možnost získat přirozeným způsobem dostatek vody k vyhloubení umělých mokřadů nebo vodní nádrže. Vzhledem k blízkosti zástavby je lokalita vhodná pro ochlazování území a částečné zadržování dešťové vody zajištěné výsadbou stromů a vyhloubením vsakovacích rýh.

Doporučená opatření:

- A1 výstavba malé vodní nádrže
- A3 výsadba stromů a vyhloubení vsakovacích rýh

- A5 výstavba malé vodní nádrže
- A6 vybudování umělých mokřadů a vyhloubení vsakovacích rýh
- A9 vybudování umělých mokřadů a vyhloubení vsakovacích rýh
- A12 výsadba stromů a vyhloubení vsakovacích rýh

Opatření – význam

umělé mokřady a vsakovací rýhy	zvýšení retence vody v krajině
malé vodní nádrže	zvýšení retence vody v krajině
výsadba stromů a vsakovací rýhy	zvýšení retence vody v krajině + protierozní opatření + ochlazování krajiny

U lokalit s navrhovanou výsadbou stromů, kde v současnosti již zčásti existuje stromová vegetace, se nová výsadba stromů se vsakovacími rýhami bude realizovat na volných plochách. Stávající stromy budou zachovány.

U lokalit s navrhovanými umělými mokřady a vsakovacími rýhami, kde v současnosti zčásti existuje stromová vegetace, bude opatření řešeno rozšířením stávajících drobných mokřadů a na volných plochách mezi stromy. Stávající stromy budou zachovány.

Malé vodní nádrže jsou vymezeny v předpokládané maximální výměře. Skutečné výměry a charakter (nádrž průtočná nebo neprůtočná) se budou moci definovat až po detailních průzkumech v dalších stupních projektové přípravy. Případné zvětšování výměry nebo počtu nádrží je zcela nežádoucí s ohledem na ochranu biodiverzity (zejména lokální biocentrum č. 5) a klimatu (vázání oxidu uhličitého stromovou a keřovou vegetací).

Shrnutí:

Pro území obce Černava jsou vhodná tato opatření – zřízení umělých mokřadů se vsakovacími rýhami, výsadba stromové vegetace a vyhloubení vsakovacích rýh, výstavba malých vodních nádrží.

Doporučená opatření na vybraných pozemcích mohou významnou měrou přispět k zadržování a vsakování přítékající i dešťové vody a k adaptaci na klimatické extrémní ochlazování a zvlhčování krajiny a vázáním oxidu uhličitého ve stromové vegetaci.

Obrázek – umístění malých vodních nádrží

